U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jana Rutsche, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **D. T. D.,** zastoupené Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2011, č.j. OAM-265/LE-BE02-ZA14-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2011, č. j. 47 Az 2/2011 - 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala dne 13. 9. 2011 žádost o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 10. 2011, č.j. OAM-265/LE-BE02-ZA14-2011, byla žádost stěžovatelky zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Praze rozsudkem napadeným nyní projednávanou kasační stížností.

Stěžovatelka uvádí, že kasační stížnost se opírá o důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), brojí tedy proti nesprávně zjištěnému skutkovému stavu věci a proti nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku.

Namítané vady správního řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v tom, že žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu. Odkázala na svoji předešlou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž jako důvod udělení této ochrany uvedla skutečnost, že ve Vietnamu z důvodu objektivní nemožnosti splacení úvěru přišla o svůj dům, který byl prodán bankou. Dále uvedla, že ji zemřel manžel, je stará a nemocná a

po ztrátě domu se ocitla ve velmi těžké situaci, kdy jako nemajetná osoba v pokročilém věku a bez vzdělání měla začít svůj život od nuly. Navíc ve Vietnamu je třeba mít pro stěhování mezi regiony úřední povolení. Žalobkyně se proto začala obávat o svůj život, a je proto logické, že se vydala do České republiky, kde žije její syn s rodinou, který má v České republice vytvořeno komplexní rodinné i sociální zázemí. Syn s manželkou také písemně deklarovali, že stěžovatelce poskytnou ubytování.

Uvedená tvrzení žalobkyně a její obavy o život však krajský soud odmítl velmi stroze s tím, že po celou dobu řízení uváděla pouze důvody ekonomického charakteru. To však neodpovídá obsahu správního spisu a obsahu její výpovědi. Krajský soud se tedy dle jejího názoru nevypořádal s jejími shora uvedenými námitkami dostatečně, a z toho důvodu považovala rozsudek za nepřezkoumatelný.

Namítala dále, že krajský soud nezkoumal dostatečně napadené rozhodnutí žalovaného co do případné nemožnosti vycestování z důvodu vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Přitom její situace, jak ji shora popsala, zcela jistě zvážení existence vážné újmy nabízí, zejména s ohledem na rodinné zázemí, které má na území České republiky. Krajský soud se této problematice věnoval v odůvodnění svého rozsudku pouze krátce, bez toho že by své závěry opřel o skutkový stav věci zjištěný v souladu se zásadou materiální pravdy. Pokud se soud pouze domnívá, že v případě potřeby nalezne stěžovatelka v zemi původu útočiště, či že její případné odloučení od syna nepředstavuje závažnou újmu, není zřejmé, na základě jakých konkrétních podkladů k takovému závěru dospěl. Je rovněž dle stěžovatelky otázkou, zda lze takto odůvodněné rozhodnutí přezkoumat co do zákonnosti.

V souvislosti s tím zdůraznila, že tíha důkazního břemene nedopadá v azylovém řízení pouze na žadatele. Je na správním orgánu, aby si pro žadatelem tvrzené skutečnosti obstaral takové informace, které mu umožní objektivně rozhodnout, zda tyto tvrzené skutečnosti mohou zakládat důvodné nebezpečí vážné újmy či nikoliv.

Nakonec stěžovatelka uvedla, že její situace je dle natolik mimořádná, že by jí měl být udělen alespoň humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. O jeho udělení rozhoduje správní orgán na základě správního uvážení, nikoliv na základě žádosti, při jeho aplikaci je ovšem limitován obecným zákazem libovůle správního orgánu. K porušení této zásady dle jejího názoru v přezkoumávané věci došlo, neboť z odůvodnění rozhodnutí žalovaného není dostatečně patrno, na základě jakých konkrétních skutečností dovodil správní orgán závěry pro případné neudělení doplňkové ochrany či humanitárního azylu. Rovněž napadený rozsudek krajského soudu neobsahuje žádnou úvahu či zmínku o tom, zda mohlo být či proč nebylo přistoupeno k udělení humanitárního azylu, což jej také z tohoto důvodu činí dle stěžovatelky nepřezkoumatelným.

Stěžovatelka proto ze shora uvedených důvodů navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu se zákonem. Stěžovatelka nesplňuje zákonné podmínky pro udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany. Neopustila svoji vlast z azylově relevantních důvodů a v případě návratu do vlasti jí nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Její ekonomické potíže nebyly zapříčiněny azylově relevantními důvody, což ani ona sama netvrdila.

Žalovaný se dle svého názoru v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečně vypořádal s existencí případného rozporu vycestování stěžovatelky s mezinárodními závazky České republiky (právo na respektování rodinného či soukromého života) s přihlédnutím ke zjištěné osobní a rodinné situaci. Upozornil, že námitka ohledně těchto závěrů nebyla ze strany žalobkyně v žalobě uplatněna a v tomto rozsahu by tak kasační stížnost neměla být přípustná.

Dle žalovaného mohla stěžovatelka využít standardních institutů poskytovaných v rámci zákona o pobytu cizinců. Této možnosti však nevyužila. Po rozhodnutí opustit Vietnam (a to za prací do Bulharska) následně přicestovala do České republiky nelegálně a žádost o udělení mezinárodní ochrany podala až po zadržení policií. Zjevně tak byla motivována snahou využít azylovou proceduru k legalizaci svého pobytu na území České republiky.

Dle svého mínění se žalovaný vyjádřil dostatečně i k otázce neexistence důvodů hodných zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, jakož i k neexistenci skutečné hrozby vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Námitku nedostatečného odůvodnění ve vztahu k § 14 zákona o azylu navíc považoval za zcela obecnou zejména vzhledem k situaci, kdy stěžovatelkou tvrzené zdravotní problémy nebyly lékařským vyšetřením potvrzeny. Otázkou zdravotního stavu stěžovatelky se pak podrobně zabýval i krajský soud.

V závěru svého vyjádření žalovaný uvedl, že kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem spatřuje stěžovatelka přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Dle jeho názoru kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro její nedůvodnost v plném rozsahu zamítl.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. V jednom ze stížních bodů stěžovatelka namítala, že krajský soud nezkoumal dostatečně rozhodnutí žalovaného ohledně jejího tvrzení o nemožnosti vycestování z důvodu vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Současně vytkla žalovanému, že ohledně této problematiky nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci. Ve shodě s názorem žalovaného však Nejvyšší správní soud musel konstatovat, že tuto vadu stěžovatelka rozhodnutí žalovaného v žalobě nevytkla. Nejvyšší správní soud připomíná, že dle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož

rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Protože stěžovatelka námitku ohledně porušení § 14a zákona o azylu v žalobě nevznesla, nevěnoval se této otázce s ohledem na zásadu dispoziční, kterou je správní soudnictví ovládáno (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), v odůvodnění svého rozhodnutí ani krajský soud. Uplatnění takové žalobní námitky přitom bezpochyby stěžovatelce nic nebránilo. Uvedený stížní bod tedy Nejvyšší správní soud shledal nepřípustným a z toho důvodu se mu dále nevěnoval.

Po konstatování přípustnosti ostatních částí kasační stížnosti se následně zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tj. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pro stručnost lze odkázat na precedenční usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, tento a všechna další rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém byl podrobně vymezen institut přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany. Podle tohoto usnesení se o přijatelnou kasační stížnost může jednat v následujících typových případech:

1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu,
2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně,
3) nastane potřeba učinit judikatorní odklon (Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně),
4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

Nejvyšší správní soud v daném případě přijatelnost kasační stížnosti neshledal. Ostatně, jak přiléhavě kontoval již žalovaný, ani sama stěžovatelka neuvedla, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, aby Nejvyšší správní soud mohl kasační stížnost věcně projednat a zabývat se tak podrobně všemi jejími věcnými námitkami.

Namítala totiž v podstatě pouze to, že skutkový stav věci byl žalovaným zjištěn nedostatečně, čímž mínila zejména to, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav ohledně její obavy o život, kvůli níž měla vycestovat ze země původu, a dále ohledně jejího tvrzení o splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu, zejména s ohledem na její zdravotní stav. Současně žalovanému, potažmo krajskému soudu vytkla, že své závěry ohledně uvedených skutečností odůvodnily způsobem, který je nutno považovat za nepřezkoumatelný.

Uvedené stížní námitky se však pod shora vymezená kritéria institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. rozhodně podřadit nedají.

Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, je vhodné poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 1 Azs 28/2004 - 41; dostupný na www.nsssud.cz; které se vztahují k míře přezkumu žalobních námitek. Krajský soud zde uvedeným požadavkům dostál, a tedy jeho rozhodnutí není

nepřezkoumatelné. Dále je třeba poukázat na judikaturu týkající se šíře přezkumu obecně formulovaných žalobních bodů. Také k této otázce se Nejvyšší správní soud, zejména v souvislosti ze soudním přezkumem nekonkretizovaných žalobních námitek, vyjádřil ve svém shora citovaném rozhodnutí.

K námitkám nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci před správním orgánem Nejvyšší správní soud poukazuje také na řadu svých rozhodnutí. Například v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, je uvedeno, že ze zákona o azylu lze dovodit, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Nejvyšší správní soud proto již pouze stručně dodává, že dle jeho názoru žalovaný i krajský soud v přezkoumávané věci zjistili skutkový stav věci přesně, dostatečně a v úplnosti. Krajský soud se v napadeném rozsudku zabýval všemi žalobními námitkami stěžovatelky, ať už se týkaly existence důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu (str. 4, první až čtvrtý odstavec) nebo existence důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 téhož zákona (str. 4, odstavec pátý).

K námitce nedostatečnosti soudního přezkumu ohledně rozhodnutí žalovaného neudělit stěžovatelce humanitární azyl pak lze pro úplnost odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v němž byl vymezen smysl tohoto institutu. Soudní přezkum rozhodnutí o humanitárním azylu je přitom omezen na to, zda není v rozporu se zákazem *„libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“ (obdobně viz též rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, publ. pod č. 112/2004 Sb. NSS, či ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 52). Takového pochybení se žalovaný ve správním řízení nedopustil.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatelka spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů, a proto kasační stížnost odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín

předseda senátu